

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Jezik in narod.

En jezik — en narod! — Sorodni jeziki — sorodni narodi! — To je pravilo. Na Dunaju (v »Öst. Rundschau«) so nas hoteli poučiti, da je jezik samo prometno sredstvo in da sorodnost jezikov še ne pomeni krvavo sorodnosti. Zato — so — rekli, da naj se avstr. slov. narodi ne branjajo nemščine kot prometnega in uradnega jezika, ker je baje s tem poslovanje olajšano. Nam pa jezik ni samo prometno sredstvo, ampak živ izraz naše narodnosti in naše narodne skupnosti. Kot prometno sredstvo pa se vsak jezik izpopolni in sicer z izrazi onega jezika, s katerim se največ občuje.

Kot književni jezik bomo Slovenci izpopolnili svoj jezik do najlepše popolnosti — kot prometno sredstvo pa ga moramo izpopolniti z izrazi, ki so doma i v vseh jugoslovanskih narodih. Velika skupina 10 milijonov ljudi na jugu države bo potem tudi jezikovno bolj vezana in bo 1. promet pospešen — 2. bo izborno bojno sredstvo proti nemškemu prometnemu jeziku. Nato se je oglasil neki »Spectator« v »Graškem Tagblattu« in svari pred nevarnostjo, ki preti iz take jezikovne skupnosti. Najprej pravi »Tagblatt«, da je slovenščina zelo uboga (laži!), da potrebuje tujih besedi (kakor da bi jih Nemci ne imeli!), da se s Hrvati ne razumemo (laži!) in da hočejo Ilirci sedaj jezike zblížiti. Da se kaj takega ne zgodi, — svetuje »Tagblatt« — da naj se pazi, da taki jugoslovanski izrazi ne pridejo v uradni jezik, posebno pa da naj ne pridejo v srednješolske knjige.

Mislimo, da je nemška skrb odveč, jezik pojde preko takih protestov.

Nemški strah pa je najboljši dokaz za to, da je jezikovno zblíževanje predpogoj ujedinjenja.

To se je že vršilo. Prof. Ilešič je napisal sledeči članek:

Jezik se je razvil in se razvija v jugoslovansko smer.

Ta razvoj pa se ne tiče oblik, ampak jezikovne vsebine, besednega zaklada. Treba ti je le malo se ozreti po dnevnem tisku in brž se boš uveril o tem.

V mnogih slučajih imamo nekake dublete, t. j. za isti pojem dvoje sinonimnih izrazov, eden je bolj samoslovenski, drugi pa je obenem srbohrvaški, in ta-le zadnji se pri nas rabi bolj v poeziji, dočim služi prvi v prozi; n. pr.: streha - krov; jokati - plakati; strup - otrov; rešitev - spas; prsi - grudi; suženj - rob; zija - gneč; tolažiti se — tešiti se; nepremagljiv - neodoljiv; deklica - devojka; obrekovalec - kletvenik; barva - boja (trobojnica); prostost - svoboda...

Za poetom pride govornik in člankar.

V tej zvezi lahko omenimo še, kako prehajajo srbohrvaška rekla, pregovori in reki v naš jezik; n. pr. se pogostoma pri nas citira: »Za krst častni i slobodu zlatu!« — »Zora puca, bit će dana.« — »Svaka sila do vremena.« — »Uzdaj se u se i u svoje kljuse!« — Tudi: »Tuje pošluj, svojim se diči!« — »za obsieniti prostotu.« — »Pa mi smo ljudi.« — »Bogme.« (»Veda« II, 598), »bogami«.

Drug paralelizem je to, da imamo isto besedo v slovenski in v srbohrvaški obliki in da se srbohrvaška oblika rabi za preneseni pomen: na pr.: člen - član; prepad - propadem; Sokolska »župa«. Zložen sloga, složen (tudi glagol: »Narodnost so se složile«, Knaflič v »Jugosl. vprašanju« 47).

Mnogo je besed ki jih poznamo bolj iz srbohrvaškega knjižnega jezika nego iz slovenskih dialektov, ki pa so sedaj v našem knjižnem jeziku povsem običajne; tako: smatrati, smisel, urnebesni (kljci, orite se, tvrdka, čitam, čitanka, skupščina, čestitak, komad, razigran, jako, nakit, odgoditi (skupščino), onesvestiti se, izpit, iztok, kolebati... Malo mnij navadne, a vendar že navadne so na pr. besede: proščenje (cerkveni shod), steči si zaslug, koprena (= pajčolan, tančica, groznica (mrzlica), n. pr. Cankar v »Milanu in Mileni«, 4), pažnja, upotrebljavam, vrlorutinar, vzpostaviti, razsulo, tirilica (Steckbrief), vzruženost (vzgnemljenost), tračnice, pristati na kaj, zapaliti (si cigareto), prilike - razmere; drug - tovariš; pozornica (v gledališču).

Prav dandanašnji prehajajo v besedni zaklad našega knjižnega jezika sledeči izrazi: izvadek (na pr. »Slov. Branik« 1913. str. 5, »izvleček«), primerek (eksemplar, (na pr. dr. Kidrič v »Časopisu za zgodovino« IX., 72), nanizati (na pr. v »Vodite« lju« XVI., 1913. str. 51), opreka, dojmiti se (= vtis napraviti), juriš, naskok itd.

Nekatere izmed teh besed se bodo čitatelju morda zdele nenavadne, nove; za kakih 10 let bodo običajne.

Kako se besede udomačijo, nam kažejo sledeči zgledi iz zadnjih 80 let. L. 1838, sta se kot »manj znani besedi« navajali besedi: »sluga«, »berak«, »plašč«, »juha«... L. 1843. se je zdelo potrebno, z nemškim prevodom tolmačiti besedo »sloboda«, »briga«. L. 1851. so pisale »Novice«: »Beseda župnik pomeni v južnoslovenskih deželah »fajmošter«, na Slovenskem je pa prostemu narodu še malo znano in ker je nemška župa (Suppe) v pomenu juha sploh zelo vkoreninjena, se ne bo dala še kmalu sploh upeljati.« In »Glasnik« je l. 1867. odločno uvažal besedo »živec«, češ, to besedo imajo tudi bel Kranjci in jo rabiyo vsi drugi naši južni bratje.

In tako bodo besede, ki so dandanes morda še komu manj navad-

ne, čez par desetletij prav vsakdanji izraz.

Neopazno, bi rekel, se vrši ta razvoj; nikdo ne čuti pri tem nobenih »bolečin«; nikdo nima nobene škode, pač pa imamo kot poedinci in kot celota velik dobiček, a zto bomo z zadovoljstvom spremljali ta razvoj; da, celo pospeševali ga bomo, kjer in kolikor bo mogoče.

Nekatere pisatelji izpisujejo mrtve besede Pleteršnikovega slovarja, t. j. besede, ki so kdaj kje v kakem slovenskem dialektu živele, ali uvajajo lokalizme, ki so le v kaki vasi znani. Teh in takih besed se moramo vsi na novo učiti, vsi, ki nismo slučajno iz tistih vasi doma. In obča korist? Če se že uvede beseda, naj se uvede beseda, ki je razumljiva 7 milijonom ljudi (vsem Srbohrvatom).

Naravno, da med takozvanimi slovenskimi in srbohrvaškimi izrazi ni meje. Zlasti so iztočni slovenski dialekti naraven prehod k srbohrvaščini. Pred leti je nekdo besedo »svaja« (svaditi se = spreti se) označil kot hrvaško, pa ni pomislil, da je ta beseda čisto navadna na Štajerskem. Finžgar jo že ima (II, 119).

V prozi Otona Župančiča se nahaja »vse polno« belokranjskih izrazov, ki se bodo zdeli »morda komu na prvi pogled tuji in čudni; pa »to je vse pristno domače blago, nova sveža kri za naš knjižni jezik«.

Da vsaka beseda, ki nas spaja Jugoslovane v enoto, je »sveža kri za naš knjižni jezik«. Vsaka borba proti takim »ilirizmom« je nepriroden pojav in pravo nazadnjaštvo.

Dr. Fr. Ilešič.

Kranj.

Nekritičnost, ki vlada v našem javnem življenju, je tudi eden glavnih vzrokov desperatnih razmer sedanjih dobe. Večja torišča naprednega življenja na deželi so takorekoč oaze za se s svojo specifično politiko in metodo. Lokalni mogotci, ki terorizirajo stranko, urede vse med seboj, edino oni imajo pri vodstvu »kredit«, glede javne kritike so oni kot »stranko vzdržujoč element in njen glavni steb« — noli me tangere. Za Kranj te misli še posebno veljajo. Takoj v začetku moramo izpodbiti sledeči ugovor: »Kaj boš, vendar se je Kranj izkazal kot najtrdnjša napredna trdnja na deželi, ki tudi sokolski idejo na Gorenjskem krepko drži po koncu.«

Predno se stvari podrobneje dotaknemo, konstatiramo, da ima klerikalizem gospodarsko in politično veliko ugodnejše šanse kot pred 5 leti in če se dosedaj Kranj še drži, vendar njegove napredne vrste to napredovanje klerikalizma od dne do dne bolj izpodirva in lahko trdimo, da je deželnozbornski mandat izgubljen. Krivda leži v metodi in celem si-

stemu naprednega »političnega dela« v Kranju.

Da se vrši »kulturno« delovanje le v strankarskih taborih, o tem je nadaljne dokazovanje nepotrebno. Že na tem polju klerikalizem naprednjake daleko nadkriljuje, čeprav je njegovo delo enostransko. Pred nekaj leti je bila »Čitalnica« torišče samih plesov. Ljudje istega in podobnega kova so obvladovali oder. Naš malomestni inteligent se še ni dvignil iz nivoja raznih »vichlatov«. Za oder je bilo nekaj zmožnih ljudi, ki bi se dali uporabiti tudi za kaj boljšega, seveda bi bilo treba s »komplimenti« ali brez njih odpraviti preje omenjeno kasto. Zadnja leta so člani neke velemožne in »napredne« rodbine opustili »delovanje« in sicer iz samih trgovskih ozirov. Mož, ki ga je kandidiral napredna stranka, je simuliral potrebo potovanja iz trgovskih ozirov, da mu ni bilo treba voliti z lastno stranko. Resnici na ljubo je treba povedati, da mu je stranka dala brco. — Nadomestili so jih drugi, ki imajo deloma dobro voljo, deloma jim je pa lastna oseba vse. Njih četo tvorijo trgovski sotrudniki. — Da ni »Čitalnica« svetišče demokartizma, je znano. Naše dame, ta izraz naše napredne sentimentalnosti, ne trpe, da bi kakšen kmet ali meščan — rokodelec vdihaval zrak njihovega kroga. Sobotni »elitni« predstavi sledi nedeljska, kjer kraljujejo služkinje sinočnih »visokih« gostov. Širši krogi so tako iz »Čitalnice« izključeni, seveda le indirektno, čeprav se bo vdarjalo mogoče nam nasproti na demokartične strune. Edina svetla stran so redka predavanja in ljudska knjižnica! Klerikalci so vse one sloje, ki so jih tu odbili, privabili v svoj »Ljudski dom«, kjer imajo posebno za oder slabše moči na razpolago, vendar se trudijo, da polagoma dosežejo vspehe. Predavanja, kjer delujejo posebno klerikalni profesorji, in vse njih delovanje in nehanje stremi za ojačitvijo stranke.

Največja napaka in rak - rana naprednega življenja v Kranju leži ravno v tej rodbinski - klikarski hegemoniji. Da ni pri »Sokolu« požrtvovalnega in res nesebičnega načelnika in par mladih, preprostih mož, ki mu zvesto stoje na strani, bi se vpliv omenjenih napak pokazal še v veliko večji meri. — Ako mlajšo generacijo omenimo, lahko rečemo, vredni nasledniki svojih prednikov. Črez osebnne spletke in propagiranje mode se velika večina sploh ne vdi-

gne. Nekaj boljše se kažejo par mlajših akademikov, ki se udeležujejo deloma pri »Sokolu« in sodelujejo pri prireditvah. Politika obstoji v kavarniškem taroku in v litrih. Liberalizem najstarejšega kova je tu doma z vsemi slabimi stranmi, kjer se agitira le neposredno pred volitvijo, drugače le zabavljanje in širokoustenje.

Pred davnimi dnevi se je govorilo nekaj o ustanovitvi napr. društva, toda nedelavni voditelji so veselili da se je na to pozabilo. — Klerikalci delajo popolnoma po receptu in smislu »bratov« v centrali. Sistematično ubijanje oseb, skrajni jezuitizem in njih agresivnost jih vodijo počasi do zmage, ki ne bo izostala, če se napredništvo korenito ne izpremeni.

Slovenska zemlja.

Iz Predoselj.

Vzoren deželni poslanec. V Predosljih pri Kranju se pripravljajo na sprejem škofa, ki pride ta mesec na birmo. Župnik popravlja in pripravlja, da se bo vse lesketalo. Prve besede pri sprejemu pa ne bo imel on, ampak Zabret, po dom. Čukov ata. Ta mož je: bivši župan, sedaj deželni poslanec, načelnik okrajnega cestnega odbora, predsednik požarne otrok v fari. Poleg tega se po go-brazevalnega društva, družabnik Zabretove tovarne v Britofu, član krajnega šolskega sveta in — oče več otrok v fari. Poleg tega se po gostilnah pretepa baha in zabavlja. Ljudje se pa čudijo, da ne more »kato-liška« stvar v fari nikamor naprej, čeprav imamo vsaki dve leti misijon. Saj tudi ne bo šla, ako bodo taki »kato-liški možje« hoteli imeti prvo in zadnjo besedo. Župnik, ki ste tako pobožen mož, ali vas ni nič sram, da imate na prvem mestu v župniji moža, o katerem ve vsa fara, kakšen da je. In tak mož bo pozdravil škofa. To je klerikalna hinavščina! To je »kato-liški« stebel cele fare. Pretepa se večkrat po gostilnah, kakor da bi bil povsod tak gospod, kot je pri Glatnarji na Kokrici, ali pa v gostilni njegovega svaka Podlesnika. Vse njegovo, on pa vojvoda Bobovski, kakor se prav rad pobaha. Pretepa se s hlapci, fanti in šlibarji. Zadnjič pa se je spravil na nedolžnega moža, ki je sekal svojo mejo. Starega reveža je pretepal do krvi in upil, da mu dela škodo na njegovi zemlji. On hoče to zemljo krivičnim po-

QUO VADIS?

se ponavlja na splošno zahtevo samo 3 dni in sicer od 24 do 26. t. n.

v Kino-„Ideal“

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Oprostite mi, da sem slišala vaše zadnje besede, in da se vmešavam v vaš razgovor. Kot prijateljica prihajam k vama...«

»Kdo ste, madam?...« je prala Margentina.

Vojvodinja je opazila svetlost in razumnost Margentininega pogleda ter spoznala resnico: Margentina ni bila več blazna.

»Saj res!« je dejala. »Poglejte me vendar... ali me ne poznate več?«

»Madama!« je zaprosila Zileta. »Pusti jo govoriti, dete moje!«

Jo je prekinila Margentina. »Zdi se mi, da bom spoznala... razumela.«

»Molčite!... Usmilite se!« je rotila Zileta tiho.

»Saj sem rekla, da prihajam kot prijateljica!« je rekla vojvodinja s trdoto, ki je bila že podobna krutosti. »Zdaj moram dokazati to... Poglejte me, Margentina... Izkusajte se spomniti... dajte... Ali se nič več ne spominjate Pariza... ulice Mové-Garson?«

»Ulice Mové-Garson!« je vzkliknila Margentina in se prišla z obema rokama za čelo, kakor da hoče pridržati svoj bežeči spomin.

»Da... tam ste me videli, Margentina.«

»Kličete me po imenu, kakor da bi vam bilo dobro znano... in vendar... ne... ne spominjam se, da bi vas bila kdaj videla... ne spominjam se ulice Mové-Garson...«

»To je majhna, tesna uličica, otrobljena s kočami... in ostre strehe imajo tiste koče... ostre strehe z rdečimi opekami, podobne žeblem, ki groze v nebo... ulica, cesta sama pa je vsa razdejana, potok nesehne se pretaka po sredi... ob straneh so umazane štacune... pobalini tekajo umazani in bosonogi sem ter tja... in ljudje, ki vas gledajo, ko greste mimo, imajo mrkle obraze...«

»Da, da... zdi se mi, kakor da bi videla bolje, ko govorite...«

»In v tej ulici,« je povzela vojvodinja Etanpska, »je hiša, še bolj razdejana od ostalih... s črvivimi stopnicami, ob katerih teče vrv za oprijemanje... vrv ob vlažnem zidu...«

»Vidim! Vidim!« je vzkliknila Margentina trepetaje.

»Oh, madam, kar počeniate zdaj, je neusmiljeno!« je rekla Zileta.

Vojvodinja je skomizgnila z ramami in odgovorila:

»Vse to delam samo za to, da vas rešim, dete moje, kakor sem vas rešila že dvakrat.«

Nato se je obrnila k Margentini:

»Na vrhu stopnic je temna soba z oknom, ki gleda na žalostno, brez-

zračno dvorišče... soba skoraj brez pohištva...«

»Tam sem prebivala!« je viknila Margentina.

»Da, tam! Ali se spominjate?... Nekega večera... bilo je pozimi... mrzel in temen večer... je prišel nekdo po vas... in ko ste prišli dol, vam je položila tuja dama v naročje mlado deklico...«

Zileta je morala nehote zaječati, ko je slišala govoriti o tem strašnem prizoru.

»Mlado deklico,« je nadaljevala vojvodinja, »ki ste jo vi prijeli in jo odnesli v svoje stanovanje...«

»O groza!« je zamrmrala Zileta, »In to je bila vaša hči! Vaša hči, ki sedi tu pri vas! In tista dama sem bila jaz! Jaz, ki sem bila odvedla Zileto iz Luvra in jo pripeljala k vam... Ali se spominjate?«

»Oh, to je nezmislivo, kar se godi v moji glavi!« je jeknila Margentina. »Prizor, ki ga omenjate, mi je pred očmi. Vidim ga, kakor da bi se zdaj godilo... Vzela sem deklico... svojo hčer... svojo Zileto... in jo odnesla s sovraštvom... odnesla jo, da bi jo trpinčila! A potem... Oh! Zdaj razumem strašno resnico... Potem sem bila blazna!«

»Mati! Draga mamica!« je zahtela Zileta in se vrgla materi okrog vratu. »Ne premišlajte o tako strašnih rečeh... Saj ni res, vse to ni resnica!«

»Bila sem blazna! Blazna dolgih petnajst let! In mučila sem svojo

hčer! Oh, dete moje... Zileta moja, ti si preklinjala svojo mater...«

»Nikoli!...«

»Ubogi angel moj! Kako — ali takrat nisem razumela, da si moja hči?«

»Saj me niste mučili! Niste me sovražili!...«

»Ali prisežeš, da ne?«

»Prisežem vam pri svoji duši!«

»Ah, zdaj diham svobodneje... Saj bi bilo pa tudi preveč strašno, da bi mučila mati svojo lastno hčer.«

»Takrat sem vam jo privedla samo zato,« je dejala vojvodinja Etanpska, »da jo rešim pred kraljem...«

»Da jo rešite?...«

»Da! Ali res ne veste več...«

»Da, da... povedala mi je vse, revica uboga...«

»No, vidite, Margentina, poslušajte me dalje... Kdo vam je prišel povedat, da je Zileta v Fontenbloyu? Kdo je prišel in vam dal sredstva, da ste mogli na pot? Kdo vam je prišel povedat, kako se vam je ravirali?«

»Vi, madam! Vi ste prišli!«

»Tak vendar že enkrat! Torej me spoznate!«

»Če vas tudi ne spoznam, vem vsaj to, da govorite resnico...«

»In če vam prihajam zdaj povedat, da Zileta tukaj ni varna?«

»Samo naj se je poizkusi kdo dotekniti!« je zarohnela Margentina.

»Uboga žena! Kmalu se vas bo do iznebili z jeklom ali pa s stru-

pom!«

Zileta je vzkliknila od groze, in tudi Margentina je izpreletel mraz.

»To je res!« je zamrmala. »Ako umore mene, je Zileta izgubljena...«

»Ali mi hočete zaupati? Ob-ljubljam vama, da vaju rešim obe. Nič me ne vprašujte, zakaj vaju hočem oteiti... Dovolj je to, da čujem nad vama! Ali se hočeta zanesti na pomoč, ki vama jo prinašam?«

»Govorite!« sta dejali Zileta in Margentina obedve hkrati.

Vojvodinja Etanpska je videla, da je dosegla, kar je hotela.

Zileta je čutila do nje sicer instinktivno nezaupanje, vendar pa je morala priznati, da jo je otela iz kraljevih krempljev.

Mislila si je sicer, da vojvodinjin nogibi ne morejo biti nesebični, a vseeno — v Luvru, v Puščajnikovih jami, povsod je stala Ana med kraljem in med njo.

Margentina je čutila v vojvodinjin žersko, ki bi ji bila lahko smrtna sovražnica ali pa zaveznica, kakor bi naneslo — ki pa ima v tem trenutku tehten vzrok, braniti Zileto.

Vojvodinja je povzela nato:

»Tu ne smeta ostati... Kralj vaju očividno ne misli pustiti iz gradu; njegovi jetniki sta... vsaj ena izmed vaju... Toda dosegla bi z lah-koto, da vama odkažejo drugo stanovanje...«

(Dalje.)

tom prilastiti, kar se bo skazalo pri sodniji, če ne bo spet kdo prisegel. O. Čukov ata, še s tem homo govoril. Zdaj smo v »penziji« in imamo več časa take stvari premišlevati. Hiša, ki sta jo kupila z vašim vsakom in vašim hlapcem, je prebarvana, sledovi, one prirese se pa le še poznajo, saj je vaš prijatelj Sive še zmirom živ in kadar ga ima, mu jezik šteče. Pa tudi tisti, ki jih je Sive peljal v hišo, ki jo tudi vi dobro poznate v Ljubljani. Sramota za celo Gorenjsko, če ne bo dal ta Čuk, ki je tudi predsednik nekih kuharskih društev, za njim bomo pa še povedali kaj od Gortnerjeve rože, od dekle, ki je šla v Ameriko, od Italijank in od njegove uboge žene, ki mu je ušla. Čukiči pojo na Kokrici, v Ameriki, na Laškem in v Bobovku. Pa se nič ne bojimo, če bo zopet najel Podlesnika, žda mu bo na kakšnem shodu pel slavo. Oba čukata, sove pa vriskajo. Bomo že povedali kako. Zato Čuk in čukec le malo ponižno! To je šele začetek, bomo še pisali da bodo poravnane, vse krivice, ki ste ste jih naredili.

„Novi Lurd“ na Dolenjskem. — Ali blagoslovljena sleparija.

Poroča lurdski romar iz Dolenjske.

Čim je doli na Balkanu divjala bojna furija, se je tam doli na Dolenjskem v tihomračni grapi grmovičastega vznožja Gorjancev neopazeno od svetovnih dogodkov odigraval sam na sebi lokalni dogodek, ki pa bo že v doglednem času imel v sedaj še ne preračunjeni svetovni razdalji velik, morda celo velikanski vpliv na kulturo, promet in — sleparijo. Svetovni, sloveči francoski lurd je tam doli na Dolenjskem dobil svojega nevarnega konkurenta pod privlačnim naslovom: »Novi Lurd«. Svet 20. stoletja ima torej stari, izvirni Lurd in ima opično posneti »Novi Lurd«. Človeštvo stoji pred vprašanjem, kam odslej nadalje? Ali še v stari Lurd na Francosko, ali raje v »Novi Lurd, doli na Dolenjsko. To vprašanje ima rešiti edinole konkurenca številna čudežev tam ali tu. V Starem Lurdu se je — za tistega kdor veruje — Marija prikazala 14-letni pastarici Bernardetti Soubirons. V »Novem Lurdu« je večkrat do onemoglosti »sladkoginjini« šentjernejski kaplan Kolbezen videl še vse druge skrivnostne reči, ki jih je napisal in zapečatil s sedmoro pečati in ki se obelodanijo šele na dan smrti tega svetnika in ustanovitelja »Novega Lurda«. Ja, za velike stvari je Gospod namenil ravno najbolj zapušeni del Dolenjske.

Ne samo iz stališča zdravega človeškega razuma, tudi iz stališča krščanstva, ki Marijinih čudežev in Lurdov ne pozna, smo izpočetka se temu početju tam pod Gorjanci upirali. Naše ljudstvo že itak od sile žrtvuje za svoje praznovanje, zdaj naj še mu tam doli pod Gorjanci odpre še novo privlačno žrelo, v koga bo metalo svoj težko prisluženi in od lačnih ust pritrjeni denar, za prazen nič, za novo sleparijo. Ali dajte se upirati s šibkim čolnicem apela na zdravo pamet proti močnemu derotični reki ljudskega praznovanja. Svet hoče biti pač goljufan tudi še v 20. stoletju.

Naš škof, ki je izpočetka tudi se upiral proti tej novi slepariji v »Novem Lurdu«, je zdaj tudi sam sprevidel isto kakor mi drugi. Pred mesecem dni je lastnoročno razlil svoj apostolski blagoslov nad novim zvonom namenjen za »Novi Lurd«. In ta zvon so 20. aprila leta 1913, ponesli 4 katoliški Orli tja v grmovje, kjer so preje gnezdiči čuki in sove, med katere je ob dnevnih hudih mačkov rad zahajal ustanovnik »Lurda« kaplan Kolbezen. Na mestu grmovja in skalovja se sedaj dviga velika kapela, pod katere umetni obolom teče studenc, doslej navadna voda za pranje in za napajanje živine, odslej naprej kot blagoslovljen vir čudežev, ki se imajo še le zgoditi. To stavbo razvidite iz razglednice, ki so na vpogled. Ob prenosu prvega zvona se je vršila še veličastnejša procesija, kot je bila prva ob prenosu čudodelne Marije, katero procesijo tudi razvidite iz slike. S tem, da je sam škof dal svoj blagoslov novemu zvonu za »Novi Lurd«, je tudi doslej sporni cerkveni obstoj tega čudodelnega kraja tako kot ugotovljen. Pri tej procesiji se je zgodil čudež, ki ne sme od naše strani ostati neovekovečen. Svoj čas tako zaveden je napreden učitelj Oraždan, ki je v zadnjem času služboval v Kostanjevici, se je odločil na pot spreobrnjenja in to tudi javno pokazal s tem, da je za to procesijo zbral svoje pevce in s svojim pevskim zborom počastil zgodovinsko slavje »Novega Lurda«.

Ali pri tem ne bo ostalo. Ne bo dolgo in na kraju, kjer je ustanov-

nik »Novega Lurda« imel svoje stanke, bo baje sam prevzvišeni knez in škof daroval prvo daritev sv. maše na oltarju, ki je že v delu. In zopet ne bo dolgo, ko se bo nad »zvirno« lurdsko kapelo dvigala pomorna stavba velike cerkve po vzoru cerkve v starem francoskem Lurdu. Prostor je že odločen in vse priprave so že v najboljšem tiru. Že doslej, ko romanje v »Novi Lurd« še ni imelo cerkvenega potrdila, je tja doli iz vseh krajev slovenske zemlje nedeljo za nedeljo poromalo na stotine ljudi. Jaz tega nisem verjel, dokler se nisem na svoje lastne oči prepričal. Treba je »narediti« še par čudežev, kakor se jih je kakor znano, že par ponesrečilo, in »Novi Lurd« postane svetovno sloveč.

Mogočna reka ljudskega praznovanja deryi z čim dalje hujšo silo tja doli po prostranem šentjernejskem polju, čemu se ji hoteti opirati.

Preostaja nam le še naloga vestnega kronista. Pa za enkrat samo nekaj zgodovinskih črtic o »Novem Lurdu«.

Pleterski menihi (samostan Pletertje, blizu »Novega Lurda«) so se hoteli St. Jernejčanom hvaležne izkazati in so župni cerkvi podarili soho Marije, ki jo je naredil eden njihovih svetnikov nekoč v vojski iz ilovice in ki je storila mnogo čudežev. Želeli so, naj župnik to čudodelno Marijino soho spravi kam v primeren kraj. Župnik niti misli ni, da bi bil ta primeren kraj tista z grmovjem poraščena gošča imenovana Rakovnik pri mali vasi Vrbovec. Ta kraj je iznašel še le njegov kaplan Kolbezen, kako in ob kateri priliki, o tem bo še dovolj prilike govoriti. Kratkotrajno, kaplan Kolbezen je na svojo roko tu v grmovju ustanovil »Novi Lurd«. Kakor priložena slika kaže, je bilo dne 29. junija 1908 že prva svečana procesija, prenos čudodelne Marije v »Novi Lurd«. Kmalu se je zgodil velik čudež: neka hroma dekle, ki je vsi zdravniki niso mogli ozdraviti, je tu zadobila svoje zdravje. Dekle je ob občini dobivalo podporo. Po tem čudodelnem ozdravljenju je občina seveda podporo odtegnila. Tedaj se je pa zgodil resničen čudež, da je bilo namreč čudodelnega ozdravljenja takoj konec ko dekle ni dobilo več denarja od občine.

Ali največji čudež pri »Novem Lurdu« je bil pa ta, ki se je l. 1910, odigral pred okroglim sodiščem v Novem mestu. O njem se je sicer že takrat pisalo, pa ker je že pozabljen, ne bo škodovalo, da ga iz drugega zelo važnega razloga v kratkem povinimo. Neki umobolni Jože Tičar je v svoji neumnosti spoznal kakšno sleparijo uganjajo s tem »Novim Lurdom«. Da naredi tem sleparijam konec, je razbil kip čudodelne Marijine podobe in pokončal, kar so spekulativni kmetje, — ti so namreč začeli kupčijo z »Novim Lurdom« — še drugih stvari napravili v slepilo pobožnih romarjev. Ko je Tičarjevo delo prišlo na dan, se je zgodil velik, za 20. stoletje krščanske civilizacije neverjeten čudež. Praznovno ljudstvo je tega Tičarja zasledilo na nekem hramu, kjer je spal. Kmet Jakob Bukovec in Karel Piletič sta kot dve divje zveri planila na Tičarja, ga privlekla ven, tretji kmet Martin Martinčič pa mu je kot razbojniku zvezal roke. Kakor svojčasi Judje Kristusa, so ti novo-lurdski kristjani tega beba gnali zvezanega v »Novi Lurd«, spotoma so ga bčali in mu pljuvali in sploh delali z njim kot z živino. Ko so ga prignali v »Novi Lurd«, so ga privezali na železno ograjo in ga tam pustili ves dan privezanega. Da bo bolj držalo, so mu roki zvezali navskriž in ga poleg tega še z debelo vrvijo privezali čez prsa na ograjo. In to naše »dobro, verno ljudstvo« je ob tej priliki poromalo v »Novi Lurd« in svoje zlato krščansko srce pokazalo na ta način, da je drlo proti na ograjo zvezanemu in ga bilo, pljuvalo vani ter vpilo: ubijmo ga! ubijmo ga! Glas te ljudske sodbje se je razlegal notri do St. Jerneja. Šele ob 4. popoldne je občinski stražnik Jordan nesrečnega beba opustil iz rok krvočelnih molvulrških kristjanov.

(Dalje.)

Dnevni pregled.

Kdo nas sovraži! Žandari, cerkev, farovž, pošta, državno pravdnštvo, državna policija, sodnije — vse, vse to je proti »Dnevnu«, ki ga skušajo na vsak način uničiti; uničiti list, ki pove brez ozira na levo in desno vse, kakor je. Sv. Birokracij ni naš patron, to vidimo in tega smo veseli, zato je pa z nami ljudstvo in to je nam v zadoščenje. Boja se ne bojimo!

Vsi lepo vršiti drug za drugim. Kar ne konfiscira c. kr. policija in c. kr. državno pravdnštvo to nam zadržuje c. kr. pošta. Kar pride skozi roke pošte skuša protipostavno vzeti c. kr. orožništvo, ki si v ne-

katerih krajih ustavlja celo ljudi na cesti in jih preiskuje če nimajo morda »Dneva« pri sebi. S prižnice nam svoj blagoslov odreka rim. kat. ljubljanski škof in njegovi duhovniki — na vse to nič ne pomaga: »Dan« se pa le širi.

Nemške kulture znak so polne nočne posode, katere so pustili Nemci po svojem gostovanju v Prešernovi koči na Stolu, v katero so nasilno vlomili, razbili okno in omario, zlili po tleh lonce rudeče barve. Simbol njihov je ostal v koči: nočne posode polne ... poleg pa »Neue Fr. Presse«, duševna krona pravega Germana. — Najlažje bi izsledili one germanske zlikovce, če pošljejo po sledi Toplikarjevega čucka.

Poročili se je v soboto g. dr. Josip Tavčar, zdravnik v Kostanjevici z gđ. Auko Rogličevo iz Litije. Mlademu paru iskrene častitke!

Smrtna nesreča. Predvčerajšnjem proti večeru sta šla Matevž Jeromec in njegova sestra, vdova in posetica Jakopič, po domače Šuštarca iz Male vasi pri Ježici z vozom na savski prod. Ko je bil voz že naložen, je hotela Jakopičeva še nekaj na pjem popraviti. Pri tem sta konja voz nekoliko premaknila. Jakopičeva je zgubila ravnotežje in je pala tako nesrečno raz voz, da je bila na mestu mrtva.

Ogenj v Gameljnah. V soboto okrog devetih zvečer je izbruhnil ogenj na podu opekarja F. Juvana, po domače Zalokarja v Gameljnah. Ogenj se je razširil tudi na neko šupo in na neko majhno bajto v bližini. Gasilci iz okolice so prišli takoj na mesto nesreče in posrečilo se jim je, da so ogenj omejili in da se ni pripetila večja nesreča. Juvan je zavarovan. Koliko znaša škoda, ki jo je ogenj napravil, se doslej še ne ve.

Dijaški izgredi na Dunaju. Na dunajski univerzi je prišlo dne 17. t. m. okrog poludne do velikih izgredov med židovsko nacionalnimi in nemško nacionalnimi dijakmi. Židovsko nacionalni dijaki so poskušali aulo zasedeti, nemško nacionalci studentje pa so jih hoteli potisniti nazaj. Vrata univerze so vlomili. Kakor se poroča je bilo na obeh straneh več studentov težko ranjenih. Ulice so bile ves črne množice.

Konji splašili so se pretekli petek v Kranju hlapcu trgovca I. Savnika, ko je imel ravno opraviti v kolodvorski pisarni in jih je pustil nekaj časa same. Vzrok je bil ta, da sta lizala kolo, ki je stalo pred njima in ki se je prevrnilo ter jima padlo med noge. Divjali so čez most po klancu navzgor in zavili, vajeni pati, na trg, kjer so jih zamažali ustaviti. K sreči pa ni sta zavila po rožnaveškem klancu, temveč sta divjala naravnost, kjer sta se na Pungratu zaletela v lopo, kjer mestna občina spravlja razni material, tako, da sta se na nogah močno potokla. Ta slučaj, ki se je končal še dovolj srečno, naj služi voznikom v svarilo, kako nevarno je puščati posebno mlade konje same na cesti.

Detektiva je fiksiral — zato je dobil redaktor Ujevič v Dalmaciji tri dni zapora. Na vse zadnje še človek na ulici nobenega pogledati ne bo smel, ker je tam skoro več detektivov kot občinstva.

Ljubljana.

»Slovenec« — Theimer. Na notici, ki jo je prinesel »Slovenec« o razkritju — ki so bila dosedaj javna tajnost — Kamile Theimer, se vidi zadrega. Klerikalci niso pričakovali takšnega popra. Ko je Štefe letal od prvega do drugega in zbiral informacije, kaj ima odgovoriti, so mu nekateri svetovali naj vse pusti na miru in naj raje molči, drugi so pa gruntali in jo naposled pogruntali, da bi bilo najboljši Štefe označiti za umobolno. Rečeno-storjeno. V notici se pa tudi z eno besedo ne dotika onega, kar Kamila Theimer očita klerikalcem. In tako je Štefe ugodil obema strankama; oni, ki so hoteli, da molči, kot oni, ki so hoteli, da se jo označi za umobolno. — Kakor smo že včeraj dejali: Razkritja Kamile Theimer niso prav nič manj resnična.

Ukaz iz deželne glavarice nimajo nobene obveznosti več. Po Ljubljani se širi zanimiva vest, da je namreč deželni odbor uradništva deželne odbora naročil, da mu ni treba nič več poslušati ukazov deželne glavarice gospe Šušteršičeve. — Kakor rečeno: ta vest se širi po Ljubljani in pravijo, da odgovarja resnici.

Sokolski zlet odgojen. V soboto je bila seja Slov. Sok. Zveze, na kateri se je sklenilo, da se sokolski zlet za letošnji prihodnje leto.

Predavanje dr. Ivana Oražna se vrši v torek 20. t. m. ob 9. zvečer v restavraciji pri »Zlatorogu«. Dr. Oražan bo govoril o svojih doživljajih in opazovanjih med vojno na Balkanu. Pripominjamo, da je dr. Oražan obiskal, predno se je vrnil v domovino, Kumanovo, Skoplje, Mitrovico in Prizren. Pred predavanjem se vrši ob 8. v klubovi sobi iste restavracije

izredni občni zbor »Političnega in izobraževalnega društva za dvorski okraj« in pozivamo člane, naj se ga polnoštevilno udeleže.

Izlet Sokola I. v Medvode. Včeraj je priredil Sokol I. svoj izlet v Medvode. Ob 1. uri je odkorakalo društvo Sokol I. z bratskimi društvii Ljub. Sokol in Sokol II. iz Ljubljane. V St. Vidu se je pridružil Šentvidski Sokol, vseh skupaj je bilo 96. Ob enem so odšle sestre sokolice. Bilo jih je do 58. V Goričanah pri Kolencu so pričakovali Ljub. Sokole Sokolice in Sokoli iz Kranja. Okoli 4. popoldne je sokolska četa dospela na cilj. Pozdravil jih je predsednik C. M. podružnice, na kar se je zahvalil dr. Fetič, potem je v imenu Kranjskega Sokola govoril dr. Kušar. Po kratkem odmoru so nastopile sokolice Kranjskega Sokola s prostimi vajami in so jih izvajale zelo precizno, nato je nastopilo 40 sokolov v prostih vajah. Po tem je bila telovadba na orodju, ki je pokazala čilo silo naših Sokolov. K telovadbi se je nabralo mnogo ljudstva iz okolice. Razvila se je vesela zabava in pri lepem vremenu smo imeli lep sokolski dan, ki je vzbujal vsem srčno radost. Ob 7. zvečer so sokoli odkorakali domov. Ta zlet moramo smatrati kot lep uspeh našega sokolstva pri propagiranju sokolske ideje. S takimi izleti naj bi se slavilo naše jubilejno sokolsko leto.

Osebna vest. Dr. Koderman je v soboto napravil v Gradcu odvetniški izpit. Čestitamo.

Pariz iz balona gotovo niste videli in ne boste videli, vidite ga pa lahko v Kino Metropol v slov. gledališču še danes zadnjikrat. Ne zamudite ugodne prilike. Slike so krasne. Tudi kiborborja je imenitna. Veseli bode, da smo vas na to opozorili.

Iz Novega Vodmata. Pretečni petek se je vršila že v tretji obravnava zaradi dičnega globoko užaljenega Janeza Mauserja, G. Vidmar je povedal nekemu drugemu, da je Janez Mauser kidal gnoj, on Mauser je bil vsled tega globoko užaljen in je šel naravnost na sodnijo iskat zadoščenja proti takemu podlemu obrekovanju. Ker pa je Mauser tudi moščanski občinski svetnik bi bilo, po njegovem mnenju, tako delo za njega nečastno, Mauser je mislil, da bodo že pri prvi obravnavi Vidmarja zamehurili najmanj kake tri tedne, najel si je zastopnika njegove stranke, dr. Pegana. Tudi ta je bil mnenja, da bi se Vidmarju takoj naložila pokora za tako nečedno obrekovanje. Vidmar je predlagal noto svoje priče in obravnava je bila preložena. Pri drugi obravnavi je začel Mauserju gnoj že nekoliko bolj smrdeti, prišlo je pričevati polovico Novega Vodmata in na ta način je hotel Mauser dokazati, da mu je tako delo gnusno, da je za tako delo njegova gospa, ki je tako napredovala, da nosi velik svilnat klobuk podoben kočari vrturjari, kadar prinese cvetlice na trg. Tudi druga obravnava se je zaključila z zasliševanjem strank. Tretja obravnava se je vršila pretekli petek. Vidmar je hotel dokazati, da ima Mauser posebno žilico, ki mu ne da miru in se mora pipirati. Ako nima na razpolago svojih strank, si izbere enega svojih sosedov ali svojih kolegov. Sodnik je to tudi sam poudarjal zato, ker obstoja med obema že večletno sovraštvo. Mauser je to tudi priznal s svojim orožniškim listom, ker je on povdarjal, da si je moral omisliti tak list in kupiti samokres, ker si ni življenja svest (pripominjamo, da Mauser ima dosti drugih sovražnikov v Mostah, še celo njegovi ožji kolegi ga ne marajo). Pri tretji obravnavi zaslišane priča, so za Mauserja izpovedale prav neugodno. Začel je siliti na poravnavo toda le pod tem pogojem, da Vidmar plača takoj na mestu njegovega zastopnika. To se pa ni moglo zgoditi, ker Vidmar ni imel toliko drobiža pri sebi. Iz prvega začetka sploh ni hotel M. slišati o nikaki poravnavi, še le ko je bilo zaslišanih nekaj prič, ki so izpovedale, prav neugodno za Mauserja, se je začel zvijati, kakor bi imel v svojem želodcu same strupenake. Najraje bi bil imel, da bi se Vidmarju naložila občutna kazen, pa naj stane, kolikor hoče, samo, da bi se tega peklenskega liberalca, ki nam dela tukaj v Mostah tako dražbo, prav pošteno zamehurilo. No Vidmar pa je bil že enkrat rešen take peklenske ječe rešila ga je samo Mauserica, ki je stala zunaj na hodniku. Mauser res obupan ni vedel, kaj bi storil. Pa se hitro zmisli, da ima tukaj tudi njegova boljša polovica odločevati. No in sklenjeno je bilo, ker je Mauserica bolj mehkega srca in je rekla tako, da naj Vidmar plača, kadar bode dobil kaj drobiža. Nato je bil Vidmar oproščen.

Iz Most. Dne 9. maja letos se je vršila komisija za podaljšanje vodovoda za občino Moste. Zdravniška komisija je nekoč dognala, da je v Mostah slaba pitna voda, okužena od lim-tovarne posebno pa v vasi Moste. Kaj se je sklenilo, ni znano.

vemo le to, da še letos oz. pred de, želnozborskimii volitvami dobimo vodovod. V Vodmatu in v Zeleni jami bodo gospodnje prav kmalu točile vodo iz vodovoda in se znebile dosedanje kopnice. Ustreglo se bode pa tudi tistim, ki do sedaj še nimajo vodnjakov in morajo vodo dobivati od sosedov. Lansko leto meseca julija je pisal »Slov.«, da je podpora za vodovod že zasigurana to je bilo ravno pred občinskimi volitvami v Mostah in nam se le čudno zdi, da se z delom še ni začelo. Ali je temu kriva napredna stranka ali kdo? Najbrže Oražen, ker ga vodovod veliko ne briga, zato ker pri tem ne bode Oražen dosti zaslužil. To je vse.

Nesreča se bi bila skoro pripetila včeraj zvečer okoli 7. ure na Poljanski cesti. Tramvaj je vozil proti Ambroževemu trgu, po Elizabetni cesti pa je pridival voz, na katerem so sedeli trije možakarji. V hipu je bil konj na tleh in mrtvo bi bilo vse, da ni tramvajski voznik takoj ustavil voza. Tega torej ne zadene nobena krivda, ker je ves čas prej dajal znamenje z zvoncem. Pač pa moramo priporočati ljudem, ki se vozijo po mestu več opreznosti.

Znano pijanko Treo Julijano, ki je bila že tako okolo dvajsetkrat kaznovana, so, ker je bila pijana, aretirali. V zaporu je pa zakrivila razžaljenje Veličanstva in so jo zato deželnemu sodišču izročili.

Izseliti sta se hotela v Ameriko mladoletna Grašek Marko in Tomaž Kirin, a je to policijski stražnik preprečil.

Kinematograf »Ideti«. Ne zamudite si ogledati najnovejši film iz Skadra. »Zigomar« je privabil oba dneva nebroj obiskovalcev, ki so vsi občudovali ta zanimivi film. Jutri »Izključen«, velika senzacionalna drama v štirih delih. V soboto se ponavlja »Quo vadis« in obenem otvoritev vrta na katerem se bode tudi pri dnevnih luči igralo. Novost!

Trst.

Iztaknjena tatinska družina. Zalogar denarnic, listnic in zlatih predmetov. Lastnik jadrnice S. Vicenco, se je pritožil pred par dnevi pri italijanskem poslaniku, da so mu trije mladeniči odnesli dva daljnogleda in samokres. Prišli so na ladjo in ga poprosili, naj jim dovoli, da si ogledajo lepo jadrnico. Lastnik, ki je Italijan iz kraljestva, je neznan mladeček, ki se povedali, da so tudi iz Italije, vljudno sprejel in jih pogostil s pristnim italijanskim vinom. Pozneje je zapazil, da so mu odnesli mladeniči daljnogleda in samokres. — Poslanik je naznanil tatvino na policiji. Policija se je trudila ves dan, da bi našla nehvaležne tatove, toda brez uspeha. — Drugi dan po tem dogodku, pa je zagledal neki stražnik, ki je bil v službi na Borznem trgu, da stika neki mladenič raznim gospodom, ki so kupovali časnike, po žepih. Stopil je k njemu in ga je aretirat. Na policiji v ulici Muda vecchia je povedal mladenič, da se imenuje Ivan Spinella, da je star 15 let in doma iz Italije. Rekel je, da ni hotel ničesar ukrasti. Ker niso našli pri njem nobenega predmeta, so mu ostro zabčali, naj bo pameten, in nato so ga izpustili. Komaj je preteklo nekaj sekund, je zapazil neki stražnik v kotu zasliševalne sobe majhen zavitek. Ko so ga razvili, so zagledali v njem cel kupček zlatih novcev. — Ni hče drugi ni vrzel zavitka v kot, kakor oni tatinski Spinella. — Takoj je dobil neki policijski agent nalogo, da izsledi Spinello. Agent je šel takoj na delo, in kmalu je zavohal, kje stanuje dečko. Ko je bil v Spinellovem stanovanju, mu je prišlo na misel, da bi bilo dobro, ko bi stanovanje preiskal. Spinellovi materi je ukazal odpreti nekatere zaboje. In glej — v zabojih je bilo vse polno raznih rabljenih denarnic, listnic in doz. Poleg teh reči pa so ležale tudi razne ročne torbice, zlata verižica, zlata in srebrna ura, zlata zapestnica, dve zlati svetilji, in masikaj drugega. Zanimivo pa je, da je ležal poleg vseh teh reči tudi samokres, ki je bil ukraden lastniku ladje S. Vincencio. Policijski agent je imel izvrsten uspeh. Zasledil ni samo enega tatitča, ampak dognal je, da je cela družina v sporazumu. Zato je aretirat Ivana Spinello, njegovo mater Antonjo in njenega priležnika Pavla Maloro, ki je lastnik neke beznice v ulici Punta del Forno ter Spinellijev brat Aleksander. star 17 let. — Nekoliko pozneje je bil aretirat tudi Alojz Pellegrino, star 25 let, ki je bil v zvezi s tatinsko družino in je tudi sodeloval pri tatvini na ladji. Policija je spravila vso to tatinsko bando, ki je doma v kraljestvu Italiji, v zapor in išče oškodovance. Bilo bi pa vendar že enkrat čas, da naše oblasti izčistijo to italijansko, zločinsko druhal iz Trsta ter jo zaženejo čez meje, ki naj bi bile enkrat za vselej zaprte za take zlahodne cvetove. Najmanj vsak tretji Italijan, ki pride iz blažene Italije v naše dežele, je gotovo zločinec. Obласти

so jih sicer začele v zadnjem času pridno čistiti, vendar pa jih je še na tisoče v Trstu. — Vsak teden čitamo, da jih je izgnana cela vrsta preko meje, pri vsem tem pa vedno bolj narašča njihovo število v Trstu. Največje pribežališče teh italijanskih lopovov je tržaški mestni magistrat, ki jih sprejema v službo. Domačini pa si morajo iskati kruha drugje. — Italijana pa izženo preko meje šele takrat, kadar koga oropa ali pobije.

Požar na angleškem parniku »Saxonia« V petek ponoči je izbruhnil požar na parniku »Saxonia«, ki je last družbe »Cunard Line«. Parnik je bil vsidran v prosti lukki, kjer je imel izkrcati razne stroje. Ponoči je opazil krovni čuvaj, da se kadi iz spodnjih prostorov parnika. Natihoma je obvestil o tem kapitana ladje, ki je takoj dal zbuditi moštvo. Mornarji so zaprli vsa vrata in okna spodnjih prostorov, kjer je izbruhnil požar in je ukazal napeljati v te prostore brigadno cev. Vsled pomanjkanja zraka in ilne množine vode, ki je bila nabrizgana v spodnje prostore, je bil požar vdušen v dveh urah in pol. Požar so pogasili ob 5. uri zjutraj. — Na parniku so bili tudi potniki. Potniki 3. razreda so morali vstati in oditi iz spalnic v jedilni salon. Potniki 2. in 3. razreda pa, ki so spali na drugem delu parnika, so spali lepo v miru in niso niti vedeli, da je na parniku požar. Ker je kapitan spoznal, da jim ne preti nevarnost, jih ni dal obvestiti o požaru; s tem je prihranil nepotrebno paniko plašnih aristokratov. — Zvečer je parnik odplul brez velikih pookodb dalje proti Rumuniji, kjer izkrca potnike in razne kovinske stroje in cevi.

Tatvina na parniku »Gablonz« Na parniku »Gablonz«, ki je prihajal iz Indije, se je vozil med potniki tudi neki Perzijan s svojim sinom. Perzijan, ki je trgovec draguljev, je ime Mirza Ismail Ilhan Motassoul-Mulk. Med vožnjo je opazil trgovca, da je nekdo v času, ko se je izprehajal po krovu parnika, vdrl v njegovo kabinu. Trgovec je v strahu odprl svoje kovčke in videl, da so izpraznjeni. Ukradeni mu je bilo 1054 lir šterlingov v zlatem denarju in razni dragocenosti v vsoti 225 lir šterlingov. Perzijan je prišel torej približno ob 1280 lir šterlingov. — Ko se je bližal parnik Trstu, je naznanil tatvino njegov kapitan ravnateljstvu plovne družbe »Lloyd«, in sicer s pomočjo brezličnega brzojava. — Najboljši tržaški detektiv Titz je šel s svojimi pomožnimi agenti nasproti parniku »Gablonz«. Agenti so se peljali »Gablonz« nasproti na parniku »Plutino«. Na visokem morju sta se parnika srečala in agenti so stopili na »Gablonz«, kjer se je začela natančna preiskava, ki je trajala med vožnjo do Trsta. Natančno so bili preiskani vsi potniki, vrti kovčki in vsi prostori parnika, a preiskava je ostala brezuspešna. Našli so samo denarnico z 11 rublji, ki je bila skrita v zračno trombo. Kdo je bil tat in kam so prišle vse dragocenosti je ostala tajnost. — Vendar je policija aretirala nekaj ljudi, ki so na sumu, da so izvršili tatvino. — Ko je prišel »Gablonz« v Trst, so bili ti aretiranci odpeljeni v zapore, kjer se jih zasljuje.

Truplo novorojenčka. Neki strazar je našel v petek, okoli 5. ure zjutraj na ulici S. Vito velik omot in sicer pred vilo Holt. Straznik je odvil omot in je našel v njem mrtvega novorojenčka. Obvestil je inšpektorat, ki je poklical na mesto zdravnika z rešilne postaje. Zdravnik je izjavil, da je truplo deteta krepko in normalno in morda komaj pred nekolikimi urami porojeno. — Dete ni umrlo naravne smrti. — Mali mrlič je bil prenešen v mrtvašnico k Sv. Justu. — Policija poizveduje, kdo naj bi bila mati tega deteta. V velikih mestih, kakor je Trst, je tako poizvedovanje precej težavno. — V soboto je bilo trupelce sečirano.

Italijan ropa na Bledu. Vzel 1600 kron.

Prvi poizkus spodletel.

Pred nedavnim časom je prišel iz Trsta na Bled tehnik Cliunak Jakob, star 18 let, ter se nastanil v vili svojega očeta, v »vili Carmen«.

Poskušata vlomiti.

Pred petimi dnevi sta v noči, ko je šlo že vse k počitku, skušala v vilo vlomiti dva moška. Vsled njihovih sunkov pri vratih in oknih, se je zbudil Cliunak, skočil s postelje in pogledal skozi okno. In ko je zapazil one dve osebi je vstrelil na slepo v zrak.

V revolveru le ena patrona.

V revolveru je imel pa le eno patrono. Da bi ju opalil je zakričal: »Če ne greste proč, vstrelim v vas.«

Roparja pobegneta.

Tega sta se pa roparja vstrašila ter pobegnila.

Svojega namena pa nista opustila, kar bomo videli takoj. Šla sta

le toliko proč, da počakata ugodnejše prilike.

Nov napad 16. t. m.

Cliunak pa žalibog tej stvari ni posvečal dovolj velike opreznosti. To zato, ker si ni mogel misliti, da bi ga kdo sistematično zasledoval. Pa bilo je drugače.

16. t. m. se je Cliunak odpravil iz svoje vile, kjer je bil do polu 9. ure zvečer in se podal proti hotelu Petran večerjat.

Ropar čaka pod kostanjem.

Ko se je približal hotela na 100 korakov, stopi na onem kraju, kjer je cesta radi kostanjevih dreves močno temna, izpod dreves k njemu elegantno oblečen človek, velike postave, z angleško pritrženimi brkami star do 30 let, ter ga vpraša:

Ali je to-le cesta na kolodvor?

Pri tem iztegne roko in mahne z njo v smeri ceste proti Cliunaku. V roki je pa moral imeti revolver in ko je z roko pokazal je obenem že ustrelil.

Cliunak se je zgrudil, ne da bi bil zakričal, in padel kmalu v nezavest.

Ropar vzame 1600 K.

Le to je še čutil, da mu je ropar segel v žep in mu vzel denarnico, v kateri je imel 1600 K denarja, in kako mu je trgal zlato uro z zlato verižico.

Kdo je bil ropar?

Cliunak sumi da je bil ropar Italijan, ki ga je zasledoval iz Trsta ven, kjer je Cliunak v neki banki dvignil 1600 K, za kar je ropar moral vedeti.

Rana.

Cliunak je bil zadet v desni reberni lok. Rana k sreči ni smrtonovarna.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila. Pesek v oči.

18. maja 1913.

Naj se govori o interesu prebivalstva kolikor se hoče: prva seja zbornice na Dunaju je pokazala, da smatra ljudstvo za prvi svoj interes, da se povrne domov rezervisti, ker vojna nevarnost je minila in zahteve Avstrije so izpolnjene. V ta smisel je bilo vloženo več interpelacij. Interpelacije so povzročile poloficijozne vesti, da z odpustom rezervistov še ne prične, ker — kakor se dejali diplomatje — še na vse zadnje ne ve, kako se končajo zapletljaji na Balkanu, t. j. kakšen bo razvoj spora med Srbijo in Bolgarijo.

Včeraj se je pa razširila sledeča vest:

Dunaj, 17. maja. »Militärische Rundschau« poroča: Danes je bila na vsa poveljstva štirinajstih korov, izdana odredba, ki določa, da se naj odpusti iz aktivne službe vse rezerviste letnikov 1908 in 1909. Rezervni letnik 1908 se nahaja sedaj v aktivni službi samo pri konjenici. Število teh rezervistov, ki bodo sedaj poslani domov znaša 35.000. Nadalje se je odredilo, da se odpuste domov vsi nadomestni rezervisti letnikov 1910 in 1911. Število teh znaša 15.000 rezervistov.

Torej 50.000. Število samo na samo na sebi, je malo in še manj posebno, če se pomisli, da je sedaj rok za nastopanje službe drugih rezervistov. Poleg tega se pa rezervisti ki služijo v Bosni in Hercegovini in Dalmaciji ne odpusti, ker razmere Albaniji es niso jasne.

Torej je vest od odpusčanju rezervistov — pesek v oči. In Albanija je vzrok da se za enkrat še ne povrne normalne razmere.

Sicer se pa dunajski vladni krogi kar takoj sami potrdujijo in nas zagotavljajo, da naj vendar za božjo voljo nikdar ne mislimo, da je po nevarnosti.

Dunaj, 18. maja. »Wiener allg. Ztg.« piše:

Na vprašanja, ki so za Avstro-ogrsko važna, in ki bi uravnala odnosale monarhije napram južnim sosedom, še niso dospela k zagrešitvi, in dosedaj še sploh ni v tem oziru ničesar storjenega. Zato, je pa prerano, da bi se govorilo v zadovoljivem pomirjenju. Geslo monarhije je: čakati. — Same fraze, tako prazne, kakor lepe.

RAZMERJE MED SRBIO IN BOLGARIJO.

Da bi se pa tehtnost zadržanja rezervistov na južnih mejah povečala zato širijo dunajski listi, eni ka-

kor drugi, neprenehoma vesti o krizi v Balkanski zvezi, vesti, ki so zlobno preračunjene, izgrešile: rezervisti ostajajo na mejah.

To, da vsem sporu med Srbijo in Bolgarijo še ni nobene neposredne nevarnosti — to Čičuta in Germana na Dunaju ne briga.

In dejstvo je, da ni prav nobenega povoda misliti, da je vojna med obema zveznima državama predstojča. Tako piše srbski vladni organ Samouprava:

Belgrad, 18. maja. Na uvodnem mestu, da Srbija niti od daleč ne misli napasti Bolgarijo in da ji Bolgarija za to tudi ni dala nobenega povoda, Srbska vlada upa, da se vsa sporna vprašanja po sklepu miru sporazumno in mirno zagreši. Seveda, za angleško pritrženimi brkami star do 30 let, ter ga vpraša: bolgarska vlada lojalna pri določitvi meja.

Poleg tega je tudi ruska vlada ponudila posredovanje.

Sofija, 18. maja. Ruska vlada je Srbiji in Bolgariji naročila, da prevzame razsodništvo kakor hitro jo ena od obeh oficijelno zaprosi za to.

Bolgarska vlada je to že storila. Srbija do sedaj še ni odgovorila.

Najbrže je germansko veselje hitro in da bo temu veselju sledil maček.

Obstoj Zveze bi seveda pozdravljaj ves slovanski svet in tudi tripelententa, na katero spori ne delajo dobrega vtisa.

MESTO POŽUN V OGNJU.

10.000 ljudi brez strehe. — 300 ranjenih. — Požar se vsled vetra širi.

Požun, 17. maja. Ob 2. uri popoldne je izbruhnil v neki hiši judovske ulice ogenj, ki se je vsled vetra začel z neverjetno hitrostjo širiti, tako, da je tekom ene ure gorlo v večjih ulicah.

Kje je ogenj nastal?

Budimpešta, 17. maja. Iz Požuna se poroča: ob 2. uri popoldne je izbruhnil v ulici Petöfy ogenj, ki ga je netil ugađen veter, vsled česar je zavzel ogenj velike dimenzije. Tekom par minut je gorelo že šestero hiš, in v pol ure se je razširil ogenj že čez tri ulice.

Nekatere ulice čisto uničene.

V ulici Bartelek in v ulici Belamothias so nekatere hiše pogorele do tal.

10 ulic v plamenu.

Požun, 17. maja. Ob 5. uri popoldne je bilo 50 hiš do tal uničenih. Deset ulic je bilo v plamenu. Ogenj se je še vedno širil. V neki ulici je zgorel tudi neki otrok.

Požarna bramba.

Iz 40 okolnih občin so prihiteli požarne brambe. Ob 5. uri je prihitela na pomoč dunajska požarna bramba in rešilno društvo, ki je imelo mnogo dela, kajti prebivalstvo je judovske vere, ki je praznovalo ravno praznik in se niti iz gorečih hiš niso hoteli umakniti. (Radi praznika bi se raje dali peči ob živem telesu). Zato je bilo tudi toliko ranjenih. Rešilnih del se je udeleževala z veliko vnemo policija in garnizija.

Škoda velikanska.

Zgorela je krasna cerkev sv. Nikolaja iz 16. stoletja in del kapucinskega samostana. Škoda je velikanska.

Pismo

ki ga je našel na savskem mostu Figi Lipe.

Preljubi sobrat in predragi gospod sosed Miklavž!

Dolgo časa že nameravam, da Te zopet razveselim z kako novico. Upam, da se Tebi ravno tako dobro godi, kot meni. Vsaki dan 24 ur prostega časa uporabljava največ zato, da sejava nemir in sovraštvo med mirnim ljudstvom — a žetev najina je vedno jako obilna. Poleg drugih mastnih dohodkov kakor razne hranilne, čebelice itd. — sva kot Kristusova namestnika (če sva?) jako dobro plačana — želiva pa še vedno večjega plačila. Uresničiti morava na vsak način besede sv. pisma: »Kdor ni z menoj je zoper mene«; po najinem ravnanju: »Kdor ni za naš žep, ta je zoper nas. Gorje pa onemu, kateri ni z nami po shodnicah in zbornicah ga vlačiva, da ga ljudje zasmejujejo in zasramujejo itd. in angelji v nebesih se gotovo vesele takega početja.

Pozabiti Ti tudi ne smem opisati dragi Nikolaje dogodka zadnjega tedna meseca aprila. Pred 20letni me je aprilsko vreme prineslo sem, da spuščam med pred tako mirne župljane žveplene škorpione.

Reklamo za to slavnost delal sem največ sam. Res je zbralo nekaj mojih častilk, podobne ljulikam, ki hitro ozelene — a kmalu usahnejo in nekaj šolarjev, da so mi cvili in svetili ter kazali pot. Žep se mi je zasmilil drugi dan, videvši prihajati exliberalce v farovž na pojedino. Kaj hitro je prikorakal novi častihlepi župan. Iz njegovega obraza brala se je dolgoletna skrb za županski stolček. Ta zviti možakar mi ni bil še nikoli všeč. Zato sem zatrjeval posebno pri volitvah, da se ga najbolj bojim, kajti ena beseda navskriž in postane mi največji nasprotnik. Društvo spokornjenih poslalo mi je za to imenitno slavnj banket učiteljico M. H. Ta pred tako huda nasprotnica vsega krščanskega katoliškega in cerkvenega gibanja postala mi je nenkrat v šoli, cerkvi in farovžu desna roka. Kmalu pride za njo tudi čas, da se nas duhovnike tudi v Ljubljani ne bode sramovala in izogibala. Sam škof se mora veseliti nad tem presrečnim dogodkom in gotovo bo de kak sedaj pregrešen list po škofu naročilu milost dobil. Drugi duhovniki me pri tem počenjanju nič ne brigajo. »Vsak zase Boga moli.«

Tretja nova došla oseba je nadučitelj. Ne revež ima slabo preteklost. V Horjulu so komaj čakali, da gre — in tu smo se ga vsi skupaj branili. Čudež v podobi protekcije v Ljubljani ga je potisnil k nam. Sedaj ga šolam vsaki dan — ne vem, kako bode vse moje skušnje prestal.

Preljubi Miklavž, slišim, da tudi Ti misliš zapustiti svojo faro. Tvoj cilj je bolj bogata fara Smlednik. Ne huduj se ako Ti povem, da se Te hudo v Smledniku boje ter prosijo vedno škofa naj jim ne pošlje tako hudega biča.

Kar pa se tiče neke črne maše in drugo se pomeniva prihodnjič.

Simen.

Popravek.

Z ozirom na članka »Odrpito pismo na c. kr. deželno sodišče, oziroma širši javnosti« v št. 488 in 491 Vašega lista »Dan« blagovolite v smislu § 19 tisk. zak. sprejeti v navedeni list sledeči popravek.

Ni res, da tajim, da nisem nobenega pisma prejel, res pa je, da dne 5. decembra 1910 nisem pisma prejel. Ni res, da morajo biti tehtni razlogi, zakaj da tajim, da pisma nisem prejel; res pa je, da bi na zasebni pravni položaj ne imelo nobenega vpliva, če bi bil jaz res prejel pismo, katerega mi je P. baje 5. decembra 1910 poslal.

Ni res, da bi bil jaz v svoj prid gospodaril; res pa je, da na Plankarjevih posestvih nikdar nisem gospodaril. Ni res, da nisem nikoli in nikjer dobil denarja; res pa je, da sem P. izposloval posojilo 60.000 K. Ni res, da posedujem Plankarjevo lepo premoženje; res pa je, da sem se na polovico posestev v Belih vodah prepisal z dovoljenjem Plankarja že septembra 1910, polovico pa sem moral zdražbati na javni dražbi jeseni 1912. Res je tudi, da sem opetovano ponudil Plankarju celo posestvo nazaj proti temu, da me reši vseh obvez ter mojo terjatev proti njemu vsaj v teku treh let plača, in res je, da Plankar te ponudbe noče sprejeti, ampak zahteva, da mu še toliko dam, da bo njegovo ostalo premoženje prosto dolgov, na katerem je bilo že takrat 60.000 K, ko je posestvo v Belih vodah kupil, katero posestvo pa je sedaj obremenjeno s svoto nad 100.000 K.

Ni res, da P. plaka na razvalinah in žaluje, res pa je, da se s čelga sveta norčuje.

Ni res, da sem samo enkrat na zavarovalnico pisal; res pa je, da znašajo moji stroški 80 K 35 v. Ni res, da sem jih v pisarno novabil in rekel, da bom to svoto odpustil in zbrisal, ako boš po pravici pričali; res pa je, da je prišla Terezija Anžič v mojo pisarno tarnat, da je denar izročila že Plankarju, ker je trdil, da je on moje stroške poravnal. Res je tudi, da sem Tereziji Anžič povedal, da Plankar pri meni stroškov ni plačal, da bi pa jaz te stroške, ako jih težko plačajo, tudi odpustil, ako bi hotel Josip Anžič resnično povedati, kaj ve od pisma z dne 5. decembra 1910. Res je tudi, da je Reza Anžič obljubila, še sisto popoldne, priti v mojo pisarno z Josipom Anžič, da jo pa ni bilo.

Ni res, da sem 23. marca 1911 brzojavil Plankarjevemu nasprotniku, da sem iz tehtnih vzrokov zadržan; res pa je, da sem brzojavil Plankarju samemu v Celje, da sem na Zidanem mostu zaostal, ter ga podučil, kaj ima storiti. Ni res, da je Plankar pravdo izgubil, ker mene ni bilo; res pa je, da je pravdo izgubil, deloma, kolikor je bila neosnovana.

Ni res, da sem jaz P. prisilil in ga zagotovil, da bodo pravde dob-

ljene; res pa je, da se je P. neprenehoma pravdal tudi v zadevah, za katere jaz sploh vedel nisem in v katerih so ga drugi odvetniki zastopali, ker ga jaz nisem hotel več zastopati.

Ni res, da sem masne ekspanzarje pokladal in zaračunal okroglo 40.000 K; res pa je, da je znašala konec 1912. moja celotna terjatev proti Plankarju; tedaj tudi na gotovih izdakah in gotovih plačilih okroglo 40.000 K.

Ni res, da je P. mene obvestil o nameravani zamenjavi svojega posestva Bele vode s hišami v Gradcu; res pa je, da je dotično menjalno pogodbo sklenil čisto na svojo roko in svojemu sopogodniku še omenil ni, da sem jaz na polovici posestev Bele vode vknjižen kot lastnik.

Ni res, da sem dne 10. septembra 1912 pričakoval P. v fraku in cilindru; res pa je, da fraka in cilindra že nekaj let nisem rabil.

Ni res, da sem se zavezal, da bom ves dolg nase prevzel, kar ga je v Belih vodah; res pa je, da o taki obvezi ni bilo nikdar govora.

Ni res, da sem jaz intrigiral v svoj prilog; res pa je, da sem bil 2-krat v Gradcu, da bi se nameravana menjalna pogodba izvršila, a doseči ni bilo mogoče ničesar, ker Plankar ničesar storil ni.

Ni res, da sem dne 10. septembra 1911 predložil Plankarju svoj ekspanzar; res pa je, da je moja pisarna naredila obračun ter sem zahteval, da ga odobri ali pa graja, ker morava midva preje čisti račun imeti, predno se odpovem polovici posestva v Belih vodah, edini varnosti za mojo terjatev proti Plankarju. Ni res, da mi je Plankar tedaj kaj omenil o svojih računih; res pa je, da je prvič omenjal svoje račune šele v pravdi, ko sem jaz iztožil od njega svoto, katero je on kot moja terjatev priznal. Tudi ni res, da sem se izrazil, da mi naj potrdi ekspanzar v znesku kron 35.000; res pa je, da je znašala tedaj moja skupna terjatev 39.523 K 51 v, katero terjatev je Plankar tudi priznal s svojim podpisom pred c. kr. notarjem.

Dr. Fran Poček.

Popravek.

Z ozirom na članka »Odrpito pismo na c. kr. deželno sodišče, oziroma širši javnosti« v št. 492 in 497 Vašega lista »Dan« blagovolite sprejeti v navedeni list sledeči popravek.

Ni res, da je P. meni povedal, da hoče gozde kultivirati in kuhati ogelje ter da sem bil jaz s tem zadovoljen, res pa je, da je gozde proti moji volji devastiral.

Ni res, da se je P. z menoj posvetoval, da bo začel ogelje žgati; tudi ni res, da je prišel P. k meni po denar, da bi delavec plačal; res pa je, da je prišel P. k meni s že sklenjeno pogodbo ter da sem mu jaz zopet že naprej napovedal, da bo imel zgubo pri tem podjetju. Ni res, da se vsled moje svojeglavnosti ni pogodba sklenila; res pa je, da je P. pogodbo sklenil, da pa delavec ni plačeval in da je vsled tega zopet v pravde padel. Ni res, da je bila nova pravda v mojo korist; res pa je, da jaz pri isti nisem imel ničesar opraviti.

Ni res, da se je P. branil moj ekspanzar podpisati, dokler jaz njegov protiračunov ne podpisem, res pa je, da nisem nikdar zahteval, naj P. ekspanzar podpisuje, in da P. ni nikdar o kakem svojem protiračunu do tekoče pravde omenil. Ni res, da sva obračune sklepala med štirimi očmi; res pa je, da je to delala moja pisarna očito.

Ni res, da sem jaz podpis pogodbe v Gradcu zavlacoval; res pa je, da sem jaz vse storil, kar je bilo od mene odvisno in sem bil rati tega dvakrat v Gradcu. Ni res, da sem jaz za to bagatelo zaračunal 400.000 K; res pa je, da jaz za to bagatelo nisem ničesar računal.

Ni res, da sem P. privabil v svojo pisarno in rekel, da bom tudi jaz njegove protiračune odobril in podpisal, ki so že takrat znašali v njegovo korist okroglo 105.000 K; res pa je, da P. do tekoče pravde svojega protiračuna niti omenil ni, in je tudi res, da znaša njegov protiračun 0.

Ni res, da sem hotel od P., da se naj pisмено izreče, da nisva nikdar bila kompanjona in še več drugega; res pa je, da se je najino razmerje opetovano pred pričami in deloma s sodno in notarijsko poverjenim podpisom ugotovilo.

Ni res, da sem bil vedno najzvestejši kompanjon, kadar je bila kaka kupčija ali zamenja, da je dobil kaka nesla; res pa je, da nisem bil pri nobeni kupčiji ali zamenji deležen. Ni res, da P. kake muke in razjenja trpi že tri leta; res pa je, da menda še nikdar v svojem življenju resnosti ni poznal.

Dr. Fran Poček.

Odgovorni urednik Radivoj Korenec. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Kdor si želi nabaviti nagrobni spomenik, si naj ogleda zalogo pri Sv. Križu (novo pokopališče v Ljubljani), kjer vam najceneje in s solidnim delom postreže domača tvrdka Fr. Kunavar, kamnosek.

Stanovanje, obstoječe iz dveh ali treh sob, in če mogoče z nekoliko vrta se išče za avgustov termin. Ponudbe z navedbo stanarine se prosijo pod P. F. na »Prvo anonimno pisarno«.

Modistinja Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg
priporoča cenj. damam različne
slamnike

po najnižjih cenah. Sprejema tudi vsa popravila in jih izvršuje točno in najceneje. — Za obilen obisk 181 se priporoča

MINKA HORVAT.

Kavarna odprta celo noč.

„LEON“
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Stenski

delavni red

za stavbenike

v smislu zakona z dne 22. junija 1902, drž. zak. št. 155, je založila

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

in ga prodaja po K 1.— komad.

Prva delavnica

v Ljubljani za popravila

vseh vrst čevljev

Hitro in trpežno izvršitev po nizki ceni. Prešernova ul. 9 na dvorišču.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Pozor!

Ne zamudite lepe
prilike!

Na prodaj je promet, lep prostor v sredini mesta za stavbenika, dalje velika ogledala za dvorane, rabljeni predmeti za stavbe, kakor: okna, vrata, peči in dr. — Natančneje se poizve pri A. Dergancu, brivcu v hotelu „pri Maliču“.

Pošljite naročnino,
ako je še niste!

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

V plačilne težkoče zašli trgovci
in industriji

se ranžirajo

najhitreje in popolno diskretno
in se v to svrhu tudi denar pre-
skrbi.

Vprašanja pod „Filijalka Ljub-
ljana“ na upravo „Dneva“.

146

Ne zamudite prilike! Pazite na naslov!

K 1000

in še več na leto

zasluži lahko vsak restavracija, kateri si na-
bavi iz moje velike tovarniške zaloge (edine
na Kranjskem)

najnovejši in moderni, samigrajoči

PIANINO

z navijanjem na pero, brez elektrike,
na katerega se tudi lahko z rokami
igra.

Po dogovoru postavim sam, vsakemu imej-
telju restavracije, gostilne ali kavarne, po-
ljubno moderni gramofon, ali godbeni avto-
mat, tudi zgoraj omenjeni glasovir (pianino)
brezplačno v njegove prostore, kateri stroj
se potem izplačuje sam z vmetanim denarjem
ali pa plačam od tega denarja odstotke;

Gramofon atelje

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

10.000 plošč vedno v zalogi. — Peresa in po-
samezna dela. — Vsakovrstne igle. — Lastna
delavnica za popravila vseh vrst avtomatov in
gramofonov.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne
Ciril in Metodove šolske družbe!

Edna posebnost
likerja je

Zdravnik želodca

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega
likerja iz zdravilnih rastlin, kateri
izborno upliva proti slabosti v
želodcu ter ga radi tega v nobeni
družini ne bi smelo manjkati.

1,800.000 frankov znašajo pri vsa-
koletnih 6 žrebanjih

glavni dobitki turških srečk!

Vsaka srečka zadene in ima trajno vrednost! Kupnina se poravnava v
mesečnih obrokih po samo 4 K 75 v. Kupec zadobi izključno igralno pra-
vico že po vplačilu prvega obroka.

Prihodnje žrebanje 1. junija 1913.

2,887.000 kron oziroma frankov znašajo pri vsakoletnih 15
žrebanjih glavni dobitki izborne skupine 4 srečk na mesečne obroke po
samo 6 kron 25 vin. Prospekte z natančnim pojasnilom razpošilja:

Ceške industr. banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Sprejmo se provizijski zastopniki.

Radi prevelike zaloge blaga dajem

20% popusta

vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze
kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke
najmodernejšega kroja.

Postrežba točna in solidna. Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Najnovejše kravate za gospode

pentlje, samoveznice in vse druge moderne fazone od naj-
cenejše do najfinejše vrste, naramnice, podveze, odeje za
potovanje, ščetke za obleko, lase in zobe, milo, parfumerija,
palice, dežniki itd. vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v

modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne
pošte

Del. glavnica:
K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 1,000.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin.
Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v naj-
krajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mla-
dinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

Cene najnižje!

Notni stavek.